

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ

przeprowadzonej w dniu **5 listopada 2014r.**
w **Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzelce Krajeńskie**
66-500 Strzelce Krajeńskie; Al. Piastów 13

Działając na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2015r., poz.163), przepisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz.543 ze zm.);

Zespół kontrolny w składzie:

– **Teresa Ozimek** Starszy Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 354-1/2014 z dnia 16 października 2014r. - *przewodnicząca zespołu kontrolnego;*

[Dowód: akta kontroli str. 1]

– **Krzysztof Frisoli** Starszy Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 354-2/2014 z dnia 16 października 2014r. - *członek zespołu kontrolnego;*

[Dowód: akta kontroli str. 2]

przeprowadził w dniu 5 listopada 2014r. w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich kontrolę kompleksową w zakresie wszystkich sfer działania jednostki z zakresu pomocy społecznej – zgodnie z *Programem kontroli* zatwierdzonym przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej LUW.

[Dowód: akta kontroli str.3-12]

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str. 13-14]

Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług na rzecz klientów Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich. Kontrola przeprowadzona była metodą losową i obejmowała dokumentację świadczeniobiorców oraz akta osobowe kierownika ośrodka i pracowników socjalnych w zakresie wymaganych kwalifikacji.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2013r. do dnia kontroli.

Zagadnienia wymagające oceny:

1. Zgodność zatrudnienia pracowników socjalnych z wymogami określonymi w ustawie o pomocy społecznej.
2. Zgodność kwalifikacji pracowników z wymogami określonymi w ustawie o pomocy społecznej.
3. Rodzaj działań podejmowanych na rzecz klientów pomocy społecznej w ramach pracy socjalnej.
4. Działania podejmowane przez gminę na rzecz osób bezdomnych.
5. Ocena realizacji przez gminę zapisów Porozumienia z dnia 13 czerwca 2000 r. w sprawie zasad współpracy w zakresie organizacji pomocy na rzecz osób zwalnianych z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz rodzin osób pozbawionych wolności.
6. Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
7. Pomoc osobom starszym, przewlekle chorym, niepełnosprawnym.

O rozpoczęciu kontroli powiadomiono podmiot kontrolowany pismem Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. z dnia 14 października 2014r. znak PS-I.431.4.16.2014.TOzi.

[Dowód: akta kontroli str. 15]

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielał Pan Marian Ambrożuk – Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich.

USTALENIA

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich (w dalszej części protokołu zwany „Ośrodkiem”) działa na podstawie Uchwały Nr XXX/227/12 Rady Miejskiej w Strzelcach Krajeńskich z dnia 27 września 2012r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich, Regulaminu Organizacyjnego oraz schematu organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich (Zarządzenie Nr 0132.01.12 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich, z dnia 01 lutego 2012r.). Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej posiada Upoważnienie Nr OR.0113-20/2005 z dnia 22 czerwca 2005 r. Burmistrza Strzelec Krajeńskich do wydawania i podpisywania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. W przypadku nieobecności Kierownika Ośrodka upoważnienie posiada Starszy pracownik socjalny. Gmina posiada Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 przyjętą Uchwałą Nr L/386/14 Rady Miejskiej w Strzelcach Krajeńskich z dnia 28 kwietnia 2014 r.

Ośrodek czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 15.30. Pracownicy socjalni dyżurują i wykonują pracę biurową od godz. 7.30 do 10.00 i od godz. 14.00 do 15.30. W każdym pomieszczeniu biurowym przebywa dwóch pracowników socjalnych.

W godzinach od 10.00 do 14.00, gdy jeden pracownik pracuje w terenie, drugi dyżuruje w biurze do jego powrotu. Pracownicy socjalni pracują w 9 rejonach opiekuńczych, do których dojeżdżają samochodem służbowym, samochodem firmy transportowej, z którą Ośrodek podpisał umowę. Wyjścia w środowisko ewidencjonowane są w książce wyjść służbowych. Średnio na jednego pracownika w 2014 r. przypadało wyjść: w miesiącu sierpniu – 40, wrześniu – 45, październiku – 50.

W Ośrodku prowadzony jest rejestr spraw, oraz książka korespondencji, w których ewidencjonowane są przyjęcia interesantów (wizyty osobiste, pisma wpływające). Ośrodek zajmuje 12 pomieszczeń, usytuowany jest na parterze – brak barier architektonicznych.

Decyzje administracyjne klienci Ośrodka odbierają osobiście, wysyłane są listem poleconym za zwrotnym poświadczeniem odbioru, przekazywane na konta osobiste lub dostarczane za pośrednictwem gońca. Decyzjom nadawany jest rygor natychmiastowej wykonalności. W decyzji określany jest termin odbioru świadczenia.

Pracownicy Ośrodka mają możliwość korzystania z porad radcy prawnego zatrudnionego w Urzędzie Gminy.

[Dowód: akta kontroli str. 16-47]

Ad. 1. Zgodność zatrudnienia pracowników socjalnych z wymogami określonymi w ustawie o pomocy społecznej.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych w ośrodku pomocy społecznej określa art. 110 ust.11 ustawy o pomocy społecznej, który na dzień kontroli stanowił, iż „ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników”.

W toku kontroli ustalono, że w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich na dzień 30 czerwca 2014r. zatrudnionych było 10 pracowników realizujących zadania pomocy społecznej - kierownik i 9 pracowników socjalnych (dane ze sprawozdania MPiPS 03-półroczne za okres I-VI czerwca 2014r.). Na dzień kontroli stan zatrudnienia pracowników socjalnych nie uległ zmianie w porównaniu do pierwszego półrocza. Pracownicy socjalni zatrudnieni są w pełnym wymiarze czasu pracy.

Jeden pracownik socjalny wykazany w sprawozdaniu j.w. nie posiada kwalifikacji do wykonywania zawodu (pkt Ad. 2. Zgodność kwalifikacji pracowników z wymogami określonymi w ustawie o pomocy społecznej), nie może być liczony do wskaźnika zatrudnienia.

Ustalono, że Gmina Strzelce Krajeńskie liczy 17 246 mieszkańców (dane z ewidencji ruchu ludności w gminie Strzelce Krajeńskie, stan na dzień 05.11.2014 r.). Przy zatrudnieniu 8 pracowników socjalnych, na dzień czynności kontrolnych, Ośrodek *nie spełniał* wskaźnika zatrudnienia określonego w cytowanym wyżej art. 110 ust.11 ustawy o pomocy społecznej, gdyż na 1 pracownika socjalnego przypada 2.156 mieszkańców.

Zadanie realizowane z uchybieniami pod względem spełnienia ustawowego wymogu zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień prowadzenia czynności kontrolnych.

Ad. 2. Zgodność kwalifikacji pracowników z wymogami określonymi w ustawie o pomocy społecznej.

Poddając ocenie kwalifikacje Kierownika pod względem zgodności z art. 122 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym „osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej”, stwierdzono, że Kierownik posiada kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku. Kierownik spełnia również wymagania kwalifikacyjne określone w art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1202), tj. posiada wykształcenie wyższe i co najmniej 3 letni staż pracy o charakterze zgodnym z wymaganiami na danym stanowisku. Kierownik w Ośrodku zatrudniony jest na zajmowanym stanowisku od lipca 2005 r., specjalizację z zakresu organizacji i zarządzania pomocą społeczną ukończył w 2005 roku.

Ośmiu spośród dziewięciu pracowników socjalnych spełnia wymagania ustawowe w zakresie kwalifikacji do wykonywania zawodu. Spośród dziewięciu pracowników socjalnych, ośmiu pracowników posiada wykształcenie średnie uprawniające do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, tj. ukończone: Medyczne Studium Zawodowe-2, Studium Policealne Pracowników Służb Społecznych-3 oraz tytuł zawodowy pracownik socjalny-3 (czterech pracowników socjalnych posiada specjalizację I stopnia ukończoną w 2007 r.). Ponadto czterech spośród wymienionych pracowników ukończyło studia wyższe na kierunkach i w terminach zgodnych z wymogami określonymi w ustawie o pomocy społecznej. Jeden pracownik ukończył studia wyższe licencjackie na kierunku pedagogika o specjalności pedagogika pracy socjalnej i resocjalizacji w 2007r. Studia na tym kierunku rozpoczął w październiku 2004r. Zgodnie z art. 156 ust.3a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej osoby, które przed dniem 1 maja 2004 r. rozpoczęły studia wyższe licencjackie lub wyższe magisterskie na kierunkach: pedagogika, psychologia, politologia lub socjologia, po uzyskaniu dyplomu ukończenia tych studiów mogą wykonywać zawód pracownika socjalnego zachowując prawo do wykonywania zawodu pracownika socjalnego na zasadzie praw nabytych. Pracownik studia licencjackie rozpoczął w październiku 2004r., zatem nie posiada uprawnień do zatrudnienia na stanowisku pracownika socjalnego. Ponadto pracownik w 2009r. ukończył studia magisterskie na kierunku pedagogika w specjalności pedagogika ogólna, które również nie dają uprawnień do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

Pracownicy socjalni świadczą pracę w środowisku, w związku z czym pobierają dodatek za tę pracę stosownie do zapisu art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym, pracownikowi socjalnemu „do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki” przysługuje dodatek do wynagrodzenia w wys. 250zł. W przypadku zatrudnienia w mniejszym wymiarze czasu pracy dodatek przysługuje w wysokości proporcjonalnej do czasu pracy”. Jeden pracownik nie spełnia wymagań do wykonywania zawodu i pobierania dodatku w wysokości 250 zł.

W badanym okresie, 10 pracowników, w tym Kierownik, stosownie do zapisów art. 119 ust. 2 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej podnosili swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach. Na jednego pracownika przypada średnio ok. 4 szkolenia rocznie. Tematyka szkoleń to m.in.: przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w praktyce w oparciu o najnowsze akty prawne, procedura „Niebieskie Karty”, interwencyjny odbiór dziecka, separacja sprawcy, nowe zasady ustalania prawa do świadczeń opiekuńczych i becikowego, obowiązek zawiadamiania organów ścigania o uzasadnionym podejrzeniu przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece w toku realizacji procedury Niebieskiej Karty, superwizja, pomoc społeczna 2014 aktualne problemy, standardy usług i modeli instytucji pomocy i integracji społecznej, praca socjalna skoncentrowana na rozwiązaniach, droga do domu nie zawsze jest prosta.

[Dowód: akta kontroli str.48-71]

Zadanie realizowane z uchybieniami pod względem kwalifikacji pracownika socjalnego. Wykonywanie pracy przez pracownika socjalnego nieposiadającego uprawnień i pobierania za pracę socjalną w środowisku dodatku.

Ad. 3. Działania podejmowane na rzecz klientów pomocy społecznej w ramach pracy socjalnej.

Zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. ustawy o pomocy społecznej, praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym i prowadzona jest w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Zgodnie z art.108 cytowanej ustawy pracownik socjalny Ośrodka może zawrzeć kontrakt socjalny z klientem, w celu wzmocnienia jego aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, a także w celu określenia współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny.

Z danych statystycznych za 2013 rok (MPiPS-03) wynika, że w gminie Strzelce Krajeńskie pomocą społeczną w różnych formach (zasiłki, usługi, praca socjalna) objęto 2.981 osób z 1.136 rodzin, pracę socjalną prowadzono z 2.578 osobami z 967 rodzin. Liczba osób, które były objęte pracą socjalną w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną wynosi 85% (średnia w województwie 73%).

Zawarto 178 kontraktów socjalnych, którymi objęto łącznie 178 osób, tj. 18% w stosunku do liczby osób objętych pracą socjalną (średnia w województwie 6%).

W 2013-2014 roku Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekt systemowy, skierowany głównie do osób w wieku produkcyjnym, korzystających z różnych form pomocy społecznej. Do uczestnictwa w projekcie zakwalifikowano 44 osoby z rodzin, w których występuje bezrobocie. Celem projektu było przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, zmiana nastawienia i sposobu myślenia uczestników, uwierzenie we własne siły i możliwości, otwarcie się na ludzi, podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz motywacja do dalszego działania.

Skontrolowano dokumentację 5 świadczeniobiorców pod względem zawierania kontraktów, wypełniania formularzy rodzinnego wywiadu środowiskowego, w tym planowanie pomocy oraz działań w ramach pracy socjalnej. Kontroli poddano akta klientów, z którymi zawarto kontrakt socjalny. Ustalono, że na podstawie zgłoszonych potrzeb (wniosków), zgromadzonej dokumentacji pracownicy socjalni przeprowadzali wywiady środowiskowe, dokonywali oceny sytuacji i kwalifikowali osoby/rodziny do danej formy pomocy. Wywiady środowiskowe w kontrolowanej dokumentacji przeprowadzono z zachowaniem 14 dniowego terminu od dnia złożenia wniosku, wywiady podpisane przez klienta i pracownika socjalnego, natomiast decyzje administracyjne wydane zgodnie z terminami określonymi w odrębnych przepisach (w załączeniu wyciąg dokumentacji źródłowej, str. 72-74).

Poddając ocenie sposób wypełniania formularza rodzinnego wywiadu środowiskowego pod względem planowania pomocy stwierdzono, że we wszystkich badanych przypadkach, pomoc zaplanowana rodzinie zatwierdzona jest przez kierownika jednostki. Po rozeznaniu sytuacji rodziny, została zaplanowana następująca pomoc dla poszczególnych osób (plan pomocy): ... ** Ze względu na zawartość wrażliwych danych osobowych – dokonano wyłączenia. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U z 2015r. poz. 2058 ze zm.).*

Planowanie pomocy w większości badanych przypadków oparto na szczegółowych działaniach pracownika socjalnego lub klienta. W większości przypadków nie określono celu, któremu te działania mają służyć, choć z analizy sytuacji wynika, że planowane działania ukierunkowano właściwie.

Z analizy wywiadu środowiskowego w/w osób wynika, że głównymi przyczynami udzielania pomocy jest ubóstwo oraz bezrobocie. Osoby korzystające ze wsparcia znajdują się w przedziale wiekowym: ... ** Ze względu na zawartość wrażliwych danych osobowych – dokonano wyłączenia. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U z 2015r. poz. 2058 ze zm.).*

Oceniając sposób wypełniania formularza kontraktu socjalnego stwierdzono, że w ramach pracy socjalnej z wszystkimi w/w osobami zostały zawarte kontrakty socjalne. W każdym przypadku pracownik socjalny określił cel główny i cele szczegółowe. Określony „cel główny” w przypadku pracy socjalnej dla poszczególnych osób brzmiał: ... ** Ze względu na zawartość wrażliwych danych osobowych – dokonano wyłączenia. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U z 2015r. poz. 2058 ze zm.).*

W przypadku 2 osób, pracownik socjalny określając jako cel główny „udział w zajęciach...” wskazał faktyczne działanie zmierzające do celu. W pozostałych przypadkach cele były mierzalne i możliwe do osiągnięcia.

Wszystkie w/w osoby w ramach aktywizacji zawodowej zostały zobowiązane do uczestniczenia w zajęciach organizowanych przez Centrum Integracji Społecznej, gdzie w ramach tych zajęć nabywają niezbędne kwalifikacje oraz doświadczenie.

W każdym w/w przypadku ustalone zostały działania, zarówno po stronie klienta, jak i działania po stronie pracownika socjalnego - z terminem ich realizacji. Wskazane działania wynikają z zaplanowanej pracy socjalnej, wykazanej w formularzu wywiadu

środowiskowego. Jednakże, pracownik socjalny wykorzystując narzędzie jakim jest "kontrakt socjalny", faktu tego nie odnotowuje w dokumentacji. W każdym kontrakcie wskazano cel główny i cele szczegółowe oraz termin realizacji.

Wszystkie w/w zawarte kontrakty socjalne, na dzień kontroli nie posiadają dokonanej przez pracownika socjalnego oceny realizacji zawartych ustaleń (ocenę planowano na: 1 os. – 30.11.2014; 2 os. – 31.12.2014; 3 os. – 31.08.2015; 4 os. – 30.11.2014; 5 os. – 31.12.2014).

Z informacji kierownika a także z analizowanej dokumentacji (umowa o pracę, skierowanie do podjęcia zatrudnienia, zaświadczenia) wynika, że wszystkie osoby podjęły zatrudnienie. Cztery osoby podjęły prace społecznie-użyteczne w ramach działającego na terenie Gminy Strzelce Krajeńskie Centrum Integracji Społecznej – na stanowisku pracy jako: robotnik gospodarczy, robotnik porządkowy oraz opiekun osoby starszej. Natomiast jedna osoba podjęła zatrudnienie w Zakładzie Pracy „Bama – Polska” na stanowisku pracy: pracownik produkcji.

[Dowód: akta kontroli str. 72-211]

Stwierdzono uchybienia w sposobie planowania pomocy na rzecz klientów pomocy społecznej (rodzinny wywiad środowiskowy, kontrakt socjalny).

Ad. 4. Działania podejmowane przez gminę na rzecz osób bezdomnych.

Zgodnie z zapisem art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej, „udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym” należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Ww. potrzeby stanowią minimum egzystencji, a Gmina zobowiązana jest zapewnić je każdej osobie tego pozbawionej.

Z danych statystycznych za 2013 rok zawartych w sprawozdaniu rocznym MPiPS-03 wynika, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich udzielał pomocy osobom z powodu bezdomności dla 32 osób. Natomiast 15 osób bezdomnych korzystało z placówek dla osób bezdomnych (noclegowni).

W trakcie kontroli ustalono, że na terenie gminy znajduje się jedna placówka zapewniająca pomoc osobom bezdomnym, tj. Noclegownia Stowarzyszenia Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna w miejscowości Długie (oddalone ok. 10 km od Strzelce Krajeńskich). W ramach Porozumienia Nr 02/2014 zawartego w dniu 01.09.2014 pomiędzy kontrolowaną jednostką a Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna w Gorzowie Wlkp. osoby bezdomne z terenu miasta i gminy Strzelce Krajeńskie będą kierowane do noclegowni w miejscowości Długie. Ponadto w ramach prowadzonej współpracy, w/w osoby mogą być objęte indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności. Schronisko zapewnia 15 miejsc dla osób bezdomnych (mężczyzn). Ponadto na terenie gminy, w Strzelcach Krajeńskich funkcjonuje stołówka prowadzona przez Ochotniczy Hufiec Pracy, a także punkt wydawania żywności oraz odzieży prowadzony przez Zespół Caritas.

Wszystkie osoby bezdomne są informowane o możliwości skorzystania z noclegowni w miejscowości Długie, a także w ościennych gminach, jak również o punktach wydających ciepły posiłek, produkty żywnościowe oraz odzież.

W toku czynności kontrolnych przeanalizowano dokumentację 5 osób bezdomnych korzystających z pomocy Ośrodka (16% bezdomnych objętych pomocą Ośrodka).

Z analizy akt (rodzinnego wywiadu środowiskowego) wynika, że wszystkie w/w osoby przebywają w schroniskach dla osób bezdomnych (4 osoby – m. Długie, 1 osoba – m. Gorzów Wlkp.). Wszystkie osoby są samotne (w tym 3 osoby rozwiedzione). Cztery osoby są zarejestrowane w Urzędzie Pracy bez prawa do zasiłku dla osób bezrobotnych.

Z w/w dokumentacji wynika, że wszystkie w/w osoby otrzymują z Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich świadczenia pieniężne: ... * *Ze względu na zawartość wrażliwych danych osobowych – dokonano wyłączenia. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U z 2015r. poz. 2058 ze zm.).*

Analizując zaplanowaną pomoc dla poszczególnych w/w osób stwierdza się, że nie odnotowano w pozycji „praca socjalna” wywiadu środowiskowego zaplanowanych szczegółowych działań na rzecz rozwiązania głównych problemów w/w osób.

Z treści analizowanej dokumentacji (rodziny wywiad środowiskowy, notatka służbowa sporządzona przez pracownika socjalnego) wynika, że z wszystkimi osobami bezdomnymi zostały zawarte indywidualne programy wychodzenia z bezdomności przez Placówki, w których obecnie przebywają. Kierownik kontrolowanej jednostki udostępnił osobom kontrolującym dokument „Program wychodzenia z bezdomności realizowany w placówkach dla osób bezdomnych Stowarzyszenia im. Brata Krystyna: Centrum Wychodzenia z Bezdomności przy ul. Słonecznej 63 w Gorzowie Wlkp. oraz Schronisku dla osób bezdomnych w Długiem przy ul. Turystycznej 14, gm. Strzelce Krajeńskie, który jest programem przedstawiającym cele, zadania oraz sposób postępowania z osobami bezdomnymi w/w placówkach. W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych, Kierownik jednostki wyjaśnił, że pełna dokumentacja pracy z osobą bezdomną (indywidualne programy wychodzenia z bezdomności) znajduje się w Placówkach, w których aktualnie przebywają w/w osoby. Przepisy ustawy o pomocy społecznej dopuszczają opracowanie programu przez pracownika schroniska. Ponieważ pobyt w schronisku jest tymczasową formą pomocy, to Ośrodek Pomocy Społecznej powinien mieć czynny udział w planowaniu pracy z bezdomnym lub przynajmniej mieć wpływ na część planowanych zadań. Udzielanie pomocy bezdomnym pozostaje w kompetencji gminy, również podczas pobytu osoby w schronisku.

[Dowód: akta kontroli str. 212-237]

Stwierdzono uchybienia w sposobie planowania pomocy na rzecz osób bezdomnych (rodziny wywiad środowiskowy). Ponadto brak w jednostce dokumentacji – zawartych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności z osobami bezdomnymi (z indywidualnym przypadkiem), przebywającymi w placówkach dla osób bezdomnych.

Ad. 5. Działania podejmowane przez gminę na rzecz osób zwalnianych z zakładów karnych, opuszczających areszt śledczy.

Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego realizowana jest na podstawie art. 17 ust.1 pkt.16a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz na podstawie Porozumienia zawartego dnia 13 czerwca 2000 r. pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Centralnym Zarządem Służby Więziennej w sprawie zasad współpracy w zakresie organizacji pomocy na rzecz osób zwalnianych z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz rodzin osób pozbawionych wolności.

Ze sprawozdania rocznego MPiPS-03 wynika, iż w 2013 roku pomocy społecznej z powodu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego udzielono dla 18 osób z 11 rodzin.

W trakcie kontroli ustalono, że Zakłady karne i areszty śledcze nie powiadamiają Ośrodka o terminie opuszczenia tych placówek przez osadzonych. Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że osoby opuszczające zakład karny, najczęściej same zgłaszają się z prośbą o pomoc do pracownika socjalnego. Następnie pracownik jednostki, podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego ustala bieżącą sytuację i ustala plan pomocy. Z uzyskanych wyjaśnień, a także z analizowanej dokumentacji (rodzinnego wywiadu środowiskowego) osób opuszczających zakłady karne wynika, że każda osoba opuszczająca zakład karny jest informowana o potrzebie zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie pracy, natomiast osoby chorujące przewlekle, w tym osoby niepełnosprawne są kierowane do składania wniosków w celu ubiegania się o orzeczenie stopnia niepełnosprawności do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Pomoc dla osób opuszczających zakłady karne a także ich rodzin sprowadza się głównie do wsparcia finansowego w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych oraz świadczenia pieniężnego na zakup żywności z programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, ponadto w zależności od potrzeb, w/w osoby otrzymują również wsparcie w formie poradnictwa specjalistycznego a także niezbędne informacje w celu ubiegania się o mieszkanie komunalne z zasobów gminy.

Przeanalizowano dokumentację 3 osób zwolnionych z zakładu karnego i korzystających z pomocy społecznej. W każdym kontrolowanym przypadku osoby wnioskujące o pomoc przedstawiły świadectwo zwolnienia z zakładu karnego lub aresztu śledczego. Wywiady środowiskowe przeprowadzone były z zachowaniem 14-dniowego terminu od dnia złożenia wniosku, natomiast decyzje administracyjne wydane zgodnie z terminami określonymi w odrębnych przepisach (w załączeniu wyciąg dokumentacji źródłowej, str. 238-239).

W/w osoby (mężczyźni), których akta zostały poddane analizie zespołu kontrolującego, są w wieku ... * Ze względu na zawartość wrażliwych danych osobowych – dokonano wyłączenia. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U z 2015r. poz. 2058 ze zm.).

Po zakończeniu kontraktu pracownik socjalny dokonał oceny realizacji ustalonych działań stwierdzając, że cel główny został osiągnięty. Dwóch klientów (Nr 2 i 3) znalazło zatrudnienie na terenie gminy Strzelce Krajeńskie. W przypadku klienta (Nr 1) postanowienia kontraktu były w trakcie realizacji – ocena realizacji postanowień nastąpi w dniu 31 grudnia 2014 r.

Oceniając realizację postanowień zawartych w Porozumieniu stwierdzono, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich udziela pomocy osobom opuszczającym zakłady karne, jednak nie w pełni realizuje zapisy Porozumienia zawartego pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Centralnym Zarządem Służby Więziennej - brak dokumentacji potwierdzającej współpracę z zakładami karnymi (paragraf 8 wyżej cyt. Porozumienia).

[Dowód: akta kontroli str. 238-268]

Stwierdzono uchybienia pod względem podejmowanych wspólnych działań z administracją zakładów karnych na rzecz poprawy współpracy w realizacji zapisów porozumienia. Ponadto stwierdzono uchybienia w sposobie planowania pomocy na rzecz klientów pomocy społecznej (rodzinny wywiad środowiskowy).

Ad. 6. Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3,5, 6 ustawy o pomocy społecznej, przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375) Gmina powinna zapewnić wsparcie i rozwój różnych form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Ustalono, że na koniec 2013 r. liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych wynosiła 938 osób (dane Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia z roku 2013), natomiast średnia liczba leczonych w stosunku do liczby mieszkańców gminy stanowiła 5,38% (średnia w województwie 5,79%).

Na terenie gminy brak Środowiskowego Domu Samopomocy. Najbliższe Środowiskowe Domy Samopomocy mieszczą się: w Starym Kurowie – 14 km od Strzelec Krajeńskich, oraz w Drezdenku odległym o 18 km. Do udziału w zajęciach oferowanych przez Środowiskowe Domy Samopomocy w 2013 i 2014 roku nie skierowano żadnej osoby. W Warsztatach Terapii Zajęciowej uczestniczyło 12 osób, jednocześnie gmina organizowała dojazd dla uczestników. Ośrodek nie ma podpisanego porozumienia z ościennymi gminami w sprawie kierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy. Ustosunkowując się do pisma Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej z dnia 03 września 2014r. znak: PS-I.3.4.2014 dotyczącego oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi Burmistrz Miasta Strzelce Krajeńskie pismem z dnia 15.09.2014r. znak: OPS.021.97.2014.MA poinformował m.in., że na terenie gminy funkcjonują Warsztaty Terapii Zajęciowej, a „z uwagi na fakt, że uczestnikami są osoby z zaburzeniami psychicznymi, kierowanie tych osób do środowiskowych domów samopomocy w okolicznych gminach miałyby się z celem”. Ponadto wskazuje, że „wsparcie z jakiego korzystają uczestnicy WTZ wpływa na ich rozwój, pozwala przywracać określone

umiejętności życiowe, pozwalające na funkcjonowaniu w lokalnym środowisku” oraz duże nakłady finansowe jakie ponosi gmina na utrzymanie WTZ. „Pragnąc wzbogacić ofertę pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi władze gminy pośredniczą w rozmowach z prywatnym przedsiębiorcą mających na celu adaptację budynku po byłym zakładzie produkcyjnym, w którym powstałby Dom Dziennego Pobytu prowadzony przez Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej. Problem osób z zaburzeniami psychicznymi jest w gminie znany i jest wyrazem głębokiej troski ze strony jej władz”.

Na podstawie analizy rejestru wpływu wniosków nie stwierdzono odmowy skierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy.

Rozpoznanie potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi.

W ramach czynności kontrolnych ustalono, że w 2013 r. na ogólną liczbę 180 osób korzystających z zasiłków stałych 11 osób posiadało orzeczenia Powiatowych Zespołów do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. W 2014 r. na dzień 30.06.2014 r. ogółem z zasiłków korzystało 171 osób (dane ze sprawozdania MPiPS 03-półroczne za okres I-VI 2014r.), 10 osób posiadało orzeczenia Powiatowych Zespołów do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, w tym z kodami chorobowymi 01-U – 1, 02-P – 9.

Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi objętych wsparciem pozafinansowym w 2014 r., w stosunku do liczby osób leczonych z tego powodu wynosiła 1,6% (3 osoby korzystające ze specjalistycznych usług opiekuńczych oraz 12 osób biorących udział w Warsztatach Terapii Zajęciowej).

Skontrolowano dokumentację 5 świadczeniobiorców korzystających z zasiłków stałych (co druga osoba z wykazu osób korzystających z zasiłków stałych), wypłacanych na podstawie wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności z tytułu zaburzeń psychicznych ... * Ze względu na zawartość wrażliwych danych osobowych – dokonano wyłączenia. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U z 2015r. poz. 2058 ze zm.).

Ustalono, że wszystkie osoby, których dokumentację kontrolowano, miały w orzeczeniach wskazania do korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji ponadto 2 osoby (1, 2) miały wskazania do pracy w warunkach chronionych, 3 osoby do uczestnictwa w terapii zajęciowej, jednocześnie uczestniczyły w zajęciach WTZ. Stwierdzono, że w kontrolowanej dokumentacji osób korzystających z zasiłków stałych, w aktualizacjach wywiadów środowiskowych, w pozycji *praca socjalna* jak i *planie pomocy* nie odnotowano propozycji działań na rzecz rodziny/osoby mających na celu wsparcie w rozwiązywaniu jej problemów mogących mieć istotny wpływ na poprawę funkcjonowania w środowisku i rodzinie, pomimo, że w pkt III „Ocena sytuacji osoby/rodziny, wnioski pracownika socjalnego”, pracownik socjalny odnotował, że osoba (3) nadużywa alkoholu, narkotyków i alkoholu (2). Odbiór decyzji odbywał się za potwierdzeniem odbioru. Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności.

[Dowód: akta kontroli str.269-275]

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3, ustawy o pomocy społecznej, przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375) Gmina powinna zapewnić wsparcie i rozwój różnych form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Gmina realizuje specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi, z których w badanym okresie korzystały 3 osoby.

Gmina realizację zadania powierzyła dwóm specjalistom zewnętrznym, wyłonionym w drodze konkursu ofert. Usługi świadczy rehabilitant ruchowy, z którym podpisano umowę na świadczenie usług – Umowa 01/2014/US, oraz logopeda, z którym podpisano umowę – zlecenie 07/2014/US.

Zgodnie z analizą rejestru stwierdzono, że w 2013 r. i 2014 r. wpłynęły 3 wnioski o świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wszystkie wnioski załatwiono pozytywnie (100%). Z badanej dokumentacji wynikało, że każda z osób, której przyznano tę formę pomocy posiadała zaświadczenie o zaburzeniach psychicznych.

(1). Osoba w ... * Ze względu na zawartość wrażliwych danych osobowych – dokonano wyłączenia. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U z 2015r. poz. 2058 ze zm.).

(2). Osoba w wieku ... * Ze względu na zawartość wrażliwych danych osobowych – dokonano wyłączenia. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U z 2015r. poz. 2058 ze zm.).

(3). Osoba w wieku ... * Ze względu na zawartość wrażliwych danych osobowych – dokonano wyłączenia. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U z 2015r. poz. 2058 ze zm.).

Ustalono, że każdej osobie korzystającej ze specjalistycznych usług opiekuńczych w trakcie 2014r. wydano 4 decyzje przyznającej świadczenie (Tabela 1., akta sprawy – str. 327a).

W badanych przypadkach, liczba godzin oraz zakres specjalistycznych usług opiekuńczych określony został w decyzjach dla podopiecznego, co znajduje odzwierciedlenie w wywiadzie środowiskowym, aktualizacji wywiadu odpowiednio: (Nr 1 - z dnia 01.09.2014r., Nr 2 - z dnia 01.09.2014r., Nr 3 - z dnia 01.09.2014r.), pkt II Potrzeby i oczekiwania osoby/rodziny zgłoszone podczas wywiadu środowiskowego, oraz pkt. V Plan pomocy zatwierdzony przez kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej. Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności. Stwierdzono, że dokumentacja była kompletna, zachowane były terminy określone przepisami. Odbiór decyzji odbywał się za potwierdzeniem odbioru.

Przeanalizowano sposób naliczania odpłatności dla klientów. Do oceny przyjęto miesiąc wrzesień 2014r. Stwierdzono, że we wszystkich badanych przypadkach prawidłowo naliczono odpłatność za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych. Uzasadnienie decyzji przyznających usługi - nieczytelne, dochód rodziny obliczony jest dwukrotnie, za każdym razem jest to inna kwota. Treści powtarzają się. (Tabela 1, akta sprawy – str. 327b).

W decyzjach nie sprecyzowano jaka jest całkowita procentowa i wyrażona w złotych odpłatność za usługę dla osoby i jaki jest udział Ośrodka (wyrażony w procentach i złotych). W dokumentacji brak wniosku klienta o zwolnienie/częściowe zwolnienie z odpłatności. Ośrodek nie wydał decyzji o częściowym zwolnieniu klienta (Nr 1, 2 i 3) z częściowej odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Ustalono, że osoby korzystające ze specjalistycznych usług opiekuńczych są to dzieci w wieku od 8 do 16 lat. Zgodnie z przepisem § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.) specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi polegają na zapewnieniu dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych w przypadkach, jeżeli nie ma możliwości uzyskania dostępu do zajęć, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

W świetle powyższego przyznanie usług jest niezbędne po wyczerpaniu wszystkich możliwości, które Ośrodek powinien wskazać rodzinie ubiegającej się o tę formę wsparcia. W badanej dokumentacji – aktualizacji wywiadu środowiskowego w przypadkach: Nr 1 - z dnia 01.09.2014 r., Nr 2 - z dnia 01.09.2014 r., Nr 3 - z dnia 09.09.2014r., nie odnotowano, czy osoby korzystają ze specjalistycznych usług opiekuńczych z innych systemów, tj. ochrony zdrowia, systemu oświaty.

Badaniu poddano kwalifikacje osób sprawujących specjalistyczne usługi pod kątem spełnienia wymogów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm). Zgodnie z rozporządzeniem wymienione usługi mogą świadczyć osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, pielęgniarki, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, specjalisty w zakresie rehabilitacji medycznej, fizjoterapeuty, lub innego zawodu dającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć określone specjalistyczne usługi (§ 3 ust. 1). Półroczny staż w jednej z następujących jednostek: szpitalu psychiatrycznym, jednostce organizacyjnej pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi, placówce terapii lub placówce oświatowej, do której uczęszczają dzieci z zaburzeniami rozwoju lub upośledzeniem umysłowym, ośrodka terapeutyczno-edukacyjno-wychowawczym, zakładzie rehabilitacji lub innej jednostce niż wymienione, świadczącej specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (§ 3 ust. 2).

Badając dokumentację osób sprawujących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi ustalono, że usługi na rzecz podopiecznych Ośrodka świadczone są przez specjalistów: logopedę i fizjoterapeutę wyłonionych w drodze konkursu ofert. Ze specjalistami Ośrodek zawarł umowy: z logopedą – umowę zlecenie na świadczenie specjalistycznych usług logopedycznych osobom z zaburzeniami psychicznymi. W 2014 r. zawarto 4 umowy na świadczenie usług w okresie: 01.02.2014 – 30.06.2014, 01.09.2014 – 30.06.2014, 01.11.2014 – 31.12.2014, ostatnia z dnia 03 listopada 2014 Nr O7/2014/US. Z fizjoterapeutą Ośrodek zawarł 4 umowy na świadczenie usług w okresie: 01.02.2014 –

30.06.2014, 01.09.2014 – 30.06.2014, 01.11.2014 – 31.12.2014, ostatnią z dnia 03.11.2014 r. Nr O8/2014/US, na świadczenie specjalistycznych usług rehabilitacji fizycznej i usprawnianie funkcji organizmu świadczonych osobom z zaburzeniami psychicznymi.

Przeanalizowano dokumentację logopedy i fizjoterapeuty pod względem zgodności kwalifikacji z wymaganiami ww. rozporządzenia. W dokumentacji znajdują się dowody potwierdzające posiadanie zawodu w rozumieniu przepisów § 3 ust. 1 ww. rozporządzenia oraz zaświadczenia o ukończeniu szkoleń i kursów specjalistycznych.

Przy ocenie posiadania wymaganego półrocznego stażu pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi uwzględniono zakres obowiązków logopedy i rehabilitanta w umowach dot. specjalistycznych usług opiekuńczych, zawartych w okresie 2013 roku m.in. od dnia 01.02.2013r. do 30.06.2013r., polegających na prowadzeniu zajęć logopedycznych u podopiecznego, oraz rehabilitacji fizycznej, co jest zgodne z zapisem § 3 ust.2 pkt 6 rozporządzenia. Zatem, na dzień przeprowadzonej kontroli osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze posiadały wymagane kwalifikacje.

Ustalono, że osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze posiadały doświadczenie i przeszkolenie w zakresie prowadzenia treningów umiejętności społecznych przewidzianych w zakresie specjalistycznych usług m. in.: Trening umiejętności społecznych, Agresja i autoagresja u osób niepełnosprawnych intelektualnie, Opracowanie indywidualnego programu dla uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, Dostosowanie wymagań edukacyjnych do specyficznych potrzeb uczniów z uwzględnieniem opinii lub orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej, Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju dziecka z grupy wysokiego ryzyka na podstawie koncepcji neurorozwojowych, ergoterapii i pediatrii integracji sensorycznych, Metoda M.H. Knillów w pracy z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, Metoda ruchu rozwijającego, wg. Veroniki Sherborne-Course Leder Dewelopment Movement The International Sherbone Co, Oligofrenopedagogika, Kurs koncepcji PNF, Od stresu do siły.

Zadanie realizowane z uchybieniami pod względem liczby osób z zaburzeniami psychicznymi objętych wsparciem, zakresu sprawowanej opieki. Treść decyzji w sprawie odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze nieczytelna.

[Dowód: akta kontroli str 332-332]

Ad. 7. Pomoc osobom starszym, przewlekle chorym, niepełnosprawnym.

Usługi opiekuńcze.

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi uregulowane zostało Uchwałą Nr VII Rady Miejskiej w Strzelcach Krajeńskich z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak i również trybu ich pobierania.

Usługi opiekuńcze realizowane są przez 7 opiekunek zatrudnionych przez Ośrodek w pełnym

wymiarze czasu pracy.

Ośrodek zabezpiecza w budżecie środki na realizację usług opiekuńczych i tak w 2013 r. wykonanie wynosiło 298.289,94 zł. Usługami objęto 49 osób. Na 2014 r. w budżecie zabezpieczono środki w wysokości 321.088,44 zł. Do dnia kontroli usługami objęte były 44 osoby. Na podstawie kontrolowanej dokumentacji 5 świadczeniobiorców (co 9 akta osób korzystających z usług opiekuńczych) ustalono, że miesięcznie u jednej osoby usługi świadczone były średnio 49 godzin, tj. ok. 1,6 godziny dziennie. Na podstawie analizy rejestru ustalono, że wszystkie wnioski w 2013 i 2014 r., o pomoc w formie usług opiekuńczych rozpatrzone zostały pozytywnie.

Usługi świadczone są w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy od poniedziałku do piątku. Ośrodek w decyzji administracyjnej ustala okres i miejsce świadczenia oraz wysokość odpłatności. Decyzjom nadawany jest rygor natychmiastowej wykonalności zgodnie z art. 108 kpa. Zakres pomocy świadczonej w formie usług opiekuńczych obejmował między innymi: zakup podstawowych artykułów spożywczych i przemysłowych, zabezpieczanie posiłków, zamawianie wizyt lekarskich, realizacja recept, utrzymywanie czystości w otoczeniu chorego, sprzętu sanitarnego i urządzeń sanitarnych, ubieranie podopiecznego, prowadzenie zeszytu wydatków i rozliczanie się z wydanych pieniędzy, ubieranie podopiecznego, załatwianie spraw urzędowych, wychodzenie na spacer.

Skontrolowano losowo wybrane akta 5 świadczeniobiorców, którym usługi przyznano na podstawie zaświadczenia lekarskiego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Zakres i forma pomocy zostały uzgodnione z klientem podczas wywiadu środowiskowego. Sporządzany jest „Ramowy zakres pracy opiekunki nad chorym w domu”, jeden egzemplarz Ramowego zakresu pozostaje u klienta, a drugi posiada opiekunka realizująca usługi.
... * Ze względu na zawartość wrażliwych danych osobowych – dokonano wyłączenia. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U z 2015r. poz. 2058 ze zm.).

Na podstawie kontrolowanej dokumentacji ustalono, że usługami opiekuńczymi objęte były osoby, wymagające wsparcia i pomocy innych osób (poruszające się przy pomocy kuli, chodzika- Nr 1, 4, 5, nie mogące się samodzielnie ubrać –Nr 2). Wątpliwość budzi wymiar czasu i zakres świadczonych usług. W szczególności dotyczy to zabezpieczenia odpowiedniego wsparcia osobom samotnym, niesamodzielnym oraz w dni wolne od pracy. W kontrolowanej dokumentacji osób –Nr 1, 2, 4, brak informacji na temat zabezpieczenia wsparcia w formie usług ww. osobom w dni wolne od pracy. Usługi opiekuńcze stanowią pomoc doraźną. Klienci, większość czasu muszą radzić sobie sami w realizacji podstawowych czynności. W takich przypadkach należy rozważyć zwiększenie zakresu świadczonego wsparcia w dni wolne od pracy. Wskazane zbadanie sytuacji pod względem zapewnienia całodobowej formy opieki. Odbiór decyzji odbywał się za potwierdzeniem odbioru.

[Dowód: akta kontroli str 333-352]

Zadanie realizowane jest z uchybieniami pod względem zakresu wsparcia w formie usług opiekuńczych osób samotnych, mających trudności z poruszaniem się, wymagających opieki innych osób.

Kierowanie do domu pomocy społecznej.

Ósrodek realizuje zadanie gminy o charakterze obowiązkowym, określone w art. 17 ust.1 pkt 16 ustawy o pomocy społecznej dot. kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Na terenie gminy Strzelce Krajeńskie nie ma domu pomocy społecznej. Ustalono, że w 2013 r. koszt pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej wyniósł 575.650 zł. Na 2014 r. na utrzymanie mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej gmina przeznaczyła 661.000 zł. Na dzień kontroli w domach pomocy społecznej przebywało 25 mieszkańców z terenu gminy.

W roku 2013 wpłynęło 7 wniosków o skierowanie do domu pomocy społecznej. Wydano 7 decyzji o kierujących do dps. W 2014 r. do dnia kontroli wpłynęły 4 wnioski, które rozpatrzono pozytywnie wydając decyzje kierujące do domu pomocy społecznej. Na podstawie analizy rejestru ustalono, że wszystkie wnioski w 2013 i 2014 roku o skierowanie do domu pomocy społecznej rozpatrzone zostały pozytywnie.

Przeanalizowano dokumentację 5 osób umieszczonych w domu pomocy społecznej:

(1) Osoba w wieku ... * Ze względu na zawartość wrażliwych danych osobowych – dokonano wyłączenia. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U z 2015r. poz. 2058 ze zm.).

(2) Osoba w wieku ... * Ze względu na zawartość wrażliwych danych osobowych – dokonano wyłączenia. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U z 2015r. poz. 2058 ze zm.).

(3) Osoba w wieku ... * Ze względu na zawartość wrażliwych danych osobowych – dokonano wyłączenia. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U z 2015r. poz. 2058 ze zm.).

(4) Osoba w wieku ... * Ze względu na zawartość wrażliwych danych osobowych – dokonano wyłączenia. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U z 2015r. poz. 2058 ze zm.).

(5) Osoba w ... * Ze względu na zawartość wrażliwych danych osobowych – dokonano wyłączenia. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U z 2015r. poz. 2058 ze zm.).

Na podstawie badanej dokumentacji ustalono, że odpłatność w wysokości 70% swojego dochodu ponosiły osoby, pozostałą kwotę ponosiła gmina. Gmina prowadziła postępowanie alimentacyjne w stosunku do osób zobowiązanych do alimentacji. Ustalono, że w kontrolowanej dokumentacji, w dwóch przypadkach (1, 5), osoby zobowiązane do alimentacji wносиły opłaty za pobyt rodzica w domu pomocy społecznej, w formie zawartej umowy: z dnia 13.03.2014r. OPS/4626/01/2014 oraz OPS/4626/06B/2014 z dnia 20.10.2014r., zgodnie z art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Odpłatność naliczono prawidłowo.

Ustalono, że dokumentacja jest kompletna, w aktach znajdują się m.in. wnioski, wywiady środowiskowe, decyzje o skierowaniu i odpłatności za pobyt w domu. Dwie osoby zostały skierowane do domu pomocy społecznej Postanowieniem Sądu. W przypadku osób skierowanych Postanowieniem Sądu w dokumentacji znajdują się m.in. opinie psychologiczne, sądowo-psychiatryczne, zaświadczenie lekarza psychiatry, Postanowienia

Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp. XIII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w Strzelcach Krajeńskich.

Wpływające wnioski rozpatrywane były z zachowaniem terminów określonych w odrębnych przepisach. Odbiór decyzji odbywał się za potwierdzeniem odbioru.

[Dowód: akta kontroli str. 309-349]

Nie stwierdzono uchybień w sposobie realizacji zadania.

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadań pod względem:

1. Szkoleń pracowników socjalnych.
2. Kierowania do domów pomocy społecznej.

Stwierdzono uchybienia lub istotne uchybienia w zakresie:

1. Spełnienia ustawowego wymogu zatrudnienia pracowników socjalnych.
2. Kwalifikacji pracownika socjalnego.
3. Planowania pomocy na rzecz klientów pomocy społecznej, w tym na rzecz osób bezdomnych, opuszczających zakłady karne (rodzinny wywiad środowiskowy, kontrakt socjalny).
4. Realizacji zapisów Porozumienia zawartego pomiędzy MPiPS a CZSW.
5. Liczby osób z zaburzeniami psychicznymi objętych wsparciem, zakresu sprawowanej opieki.
6. Wsparcia w formie usług opiekuńczych osób samotnych, mających trudności z poruszaniem się, wymagających opieki innych osób.

Odpowiedzialność za uchybienia w kontrolowanym zakresie ponosi Kierownik Ośrodka.

Na tym kontrole zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do znajdującej się w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej książki kontroli 5.

Pouczenie

Na podstawie § 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z 2005 r.) kierownik jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny odmowy. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki

Spółecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.

Pisemne zastrzeżenie do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.

Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli. W razie nieuwzględniania zastrzeżeń, w całości lub części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których: jeden przekazano Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich, drugi Burmistrz Strzelec Krajeńskich, trzeci egzemplarz pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący

Teresa Ozimek

Starszy Inspektor Wojewódzki
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Krzysztof Frisoli

Starszy Inspektor
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Kierownik

- podpis nieczytelny

.....

Marian Ambrożuk

Gorzów Wlkp. 14 kwietnia 2015 r.

Strzelce Krajeńskie, dnia 17 kwietnia 2015 r.